

Príloha č. 5

Rozhodnutie Okresného úradu Bratislava o vydanie súhlasu a udelenia výnimky

OKRESNÝ ÚRAD BRATISLAVA

ODBOR STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE Oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja

Tomášikova 46

832 05 Bratislava

Číslo spisu

OU-BA-OSZP1-2020/015279-012

Bratislava

21. 02. 2020

Vybavuje

ROZHODNUTIE

o vydaní súhlasu podľa § 13 ods. 2 písm. h) a udelenia výnimky
v zmysle § 15 ods. 1 písm. d) zákona č. 543/2002 Z. z.

Popis konania / Účastníci konania

Okresný úrad Bratislava, odbor starostlivosti o životné prostredie, oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia kraja (ďalej len „okresný úrad v sídle kraja“) ako príslušný orgán štátnej správy ochrany prírody a krajiny podľa § 9 ods. 3 zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 4 ods. 1 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a § 67 písm. h) zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“), v súlade s § 46 a § 47 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov (ďalej len „správny poriadok“), na základe žiadosti od Magistrátu hlavného mesta SR Bratislavy, so sídlom Primaciálne námestie 1, P. O Box 192, 814 99 Bratislava (ďalej len „žiadateľ“), doručenej dňa 20. 06. 2019

Výrok rozhodnutia

vydáva súhlas podľa § 13 ods. 2 písm. h) zákona a zároveň udeľuje výnimku zo zakázaných činností podľa § 15 ods. 1 písm. d) zákona na aplikáciu chemických látok proti larvám proti larvám komárom (dezinsekčný prostriedok proti larvám komárom biocídnym prípravkom na báze BTI – Vectobac) v lokalitách Chránený areál (ďalej len „CHA“ Pečniansky les, CHA Soví les, CHA Devínske alúvium Moravy a Chránenej krajinnej oblasti (ďalej len „CHKO“) Dunajské luhy. Podmienky rozhodnutia v zmysle § 82 ods. 12 zákona: 1. Spôsob aplikácie postreku sa bude vykonávať výlučne na ciele bodovo a pozemne. Nebudú použité zakázané spôsoby akými sú letecké, prípadne iné veľkoplošné postreky. 2. Prioritne budú ošetrené liahniská, mimo predmetných chránených území, ktoré sa nachádzajú v blízkosti obývaných území mesta Bratislavy (predmetné chránené územia sa nachádzajú relatívne ďaleko od obývaných území a premnožené komáre nemusia byť problematické). 3. Postrek bude aplikovaný včas, ešte pred liahnutím kalamitných komárov a iba v prípade kalamitného výskytu komárov. 4. Odporúča sa použitie overených metód hodnotenia potreby aplikácie BTI používaných v susedom Rakúsku, ideálne aj koordináciu aktivít a súčasnú aplikáciu. 5. Prípravok v rámci CHA Devínske alúvium Moravy nebude aplikovaný severnejšie než 1 km južne od telesa Marchegského mosta. 6. Aplikácii bude predchádzať podrobný monitoring liahnísk komárov. 7. Bude zabezpečený monitoring účinnosti aplikácie na ošetrených lokalitách, odporúčame aj porovnať s lokalitami kde prípravok aplikovaný nebol, aby bolo dokázateľné, že redukcia lariev bola spôsobená aplikovaným prípravkom. 8. Bude vedená presná evidencia liahnísk s aplikovaným prípravkom, ktorú požadujeme dodať pre možnosť overenia deklarovanej neškodnosti prípravku na necieľové druhy. 9. Zabezpečiť účasť odborníkov pri identifikovaní liahnísk, ich monitoringu, aplikácie prípravku a následnom monitoringu aplikácii, vrátane zabezpečenia ich finančného a materiálno-technického vybavenia (odporúčame kontaktovať kolektív autorov štúdie: Monitoring potenciálnych liahnísk komárov v Bratislavskom samosprávnom kraji, 2018). 10. Vypracovať presnú evidenciu liahnísk (vrátane určenia stupňov ochrany), určiť spôsob ich pravidelného

monitoringu a stanoviť odborného garanta (dôvodom je správne určenie potreby aplikácie a načasovania aplikácie, ktoré musí vychádzať z realizovaného pravidelného monitoringu liahnísk).11. Podmienkou požitia prípravku v chránených územiach musí byť cielený odborný monitoring liahnísk nachádzajúcich sa v chránených územiach a písomné odôvodnené odporúčenie aplikácie prípravku od vybraného odborného garanta so stanovením podmienok aplikácie.12. Zabezpečiť odborné zhodnotenie vplyvu prípravku na necieľové druhy a to zhodnotením stavu pred a po aplikácii v jednotlivých liahniskách nachádzajúcich sa v chránených územiach (v spolupráci so Štátnou ochranou prírody Slovenskej republiky).13. Prednostne riešiť liahniská mimo chránených území, a ak v chránených územiach, tak prednostne v častiach s nižším stupňom ochrany.14. Aplikáciu do konkrétnych identifikovaných liahnísk v chránených územiach nahlásiť minimálne 7 dní pred realizáciou činnosti na príslušnú Správu CHKO.15. Vypracovať posezónne zhodnotenie, ktoré bude doručené aj LZ VLK (elektronicky na alfa@wolf.sk alebo poštou na adresu Tulčík 310, 082 13 Tulčík). Súhlas a výnimka sa udeľujú na dobu štyri roky, t. j. 31. 12. 2023. V prípade dôvodov uvedených v § 89 zákona môže okresný úrad v sídle kraja na návrh alebo z vlastného podnetu tento súhlas zmeniť alebo zrušiť. Osobitné predpisy ako aj ostatné ustanovenia zákona ostávajú vydaním tohto rozhodnutia nedotknuté.

Odôvodnenie

Žiadateľ požiadal okresný úrad v sídle kraja listom doručeným dňa 20. 06. 2019 o vydanie súhlasu podľa § 13 ods. 2 písm. h) zákona a o udelenie výnimky zo zakázaných činností v zmysle § 15 ods. 1 písm. d) zákona na aplikáciu chemických látok proti larvám komárov (biocídny prípravok na báze BTI – Vectobac) v lokalitách CHA Pečniansky les, CHA Soví les, CHA Devínske alúvium Moravy a v CHKO Dunajské luhy. Navrhovaná činnosť je lokalizovaná v Bratislavskom kraji, v okrese Bratislava II, IV a V, v katastrálnom území (ďalej len „k. ú.“) Ružinov, Podunajské Biskupice, Devín, Devínska Nová Ves, Petržalka, Rusovce a Čunovo. Hodnotenie z hľadiska ochrany prírody a krajiny: CHA Pečniansky les – druhý až štvrtý stupeň územnej ochrany podľa zákona; predmetom ochrany sú biotopy európskeho významu: vřbovo-topoľové nížinné lužné lesy (91E0), dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy (91F0), prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition (3150), biotopy druhov európskeho významu, najmä bobra vodného (Castor fiber), viacerých druhov netopierov (Chiroptera) a druhov národného významu. CHA Soví les – druhý až štvrtý stupeň územnej ochrany podľa zákona; predmetom ochrany sú biotopy európskeho významu: vřbovo-topoľové nížinné lužné lesy (91E0), dubovo-brestovo-jaseňové nížinné lužné lesy (91F0), prirodzené eutrofné a mezotrofné stojaté vody s vegetáciou plávajúcich a ponorených cievnatých rastlín typu Magnopotamion alebo Hydrocharition (3150) a nížinné až horské vody s vegetáciou zväzu Ranunculion fluitantis a Callitriche-Batrachion (3260), biotopy druhov európskeho významu a druhov národného významu. CHKO Dunajské luhy – druhý stupeň územnej ochrany podľa zákona. Predmetné územia sú prekryté európskou sústavou chránených území, konkrétne s SKEU0064 Bratislavské luhy, SKUEV0269 Ostrovné lúčky, SKUEV0295 Biskupické luhy a SKCHVU007 Dunajské luhy. CHA Devínske alúvium Moravy – štvrtý stupeň územnej ochrany podľa zákona; bolo vyhlásené za účelom ochrany prírodného prostredia inundačného pásma rieky Moravy s jej ramennou sústavou, ochrany lúčnych, močiarnych a lesných spoločenstiev s bohatstvom rastlinných a živočíšnych druhov, z ktorých sú mnohé vzácne a ohrozené; dôvodom vyhlásenia je aj zachovanie typického rázu nížinnej krajiny. Územie je zároveň súčasťou území európskeho významu SKUEV0312 Devínske alúvium Moravy a SKUEV0314 Morava. K žiadosti zaujala odborné stanovisko Štátna ochrana prírody SR, Správa CHKO Záhorie, so sídlom Vajanského ul. 17, 901 01 Malacky (ďalej len „Správa CHKO Záhorie“) listom č. CHKO/ZA/261 001/2019 zo dňa 16. 07. 2019, v ktorom konštatuje: „Z hľadiska ochrany prírody je uvedená látka používaná celosvetovo ako environmentálne prijateľná alternatíva biologického pôvodu namiesto bežných chemických prípravkov – syntetických insekticídov, ktoré pôsobia širokospektrálne na všetky bezstavovce a majú nepriaznivý vplyv na necieľovú biotu (chránené a užitočné druhy hmyzu, ryby, obojživelníky, plazy, vtáky, cicavce vrátane človeka), okrem akútnych účinkov tiež pôsobia kumulatívne a ich rezíduá ostávajú v životnom prostredí. Prípravok na báze BTI podľa doterajších poznatkov a výskumov je výrazne špecificky pôsobiaci na larvy komárov a iba v obmedzenej miere sú naň citlivé niektoré iné druhy dvojkrídleho hmyzu (napr. z čeľade Simuliidae). Podľa dostupných informácií uvedený prípravok nezanecháva žiadne neodbúrateľné či toxické rezíduá. Preto je široko používaný napr. v susednom Rakúsku, podobne aj v Nemecku, kde boli zavedené do praxe postupy ako zabezpečiť čo najúčinnejšiu aplikáciu. To zahŕňa identifikáciu liahnísk a priebežný monitoring početnosti lariev komárov na liahniskách v dostatočnom predstihu pred premenou lariev a liahnutím obťažujúcich dospelých jedincov (samíc). Vzhľadom k vlastnostiam prípravku je potrebné aplikovať látku najlepšie vo vlhkom počasí. V Dolnom Rakúsku je pre odôvodnenosť začatia aplikácie používaná hranica početnosti komáríh lariev 20 lariev na liter vody v liahnisku. Z hľadiska rozsahu aplikácie považujeme za prioritné riešenie liahnísk komárov priamo v intravilánoch obcí (rôzne antropotelmy, ktoré vznikajú po dažďových zrážkach a prehrievané slnkom predstavujú ideálne liahniská pre viaceré druhy komárov) a liahnísk v blízkom okolí (mláky, podmáčané plochy polí a pod.), prelety, resp. donášanie komárov zo vzdialenejších oblastí

je obvykle obmedzené so stúpajúcou vzdialenosťou od obydli. V chránených územiach je potrebné brať do úvahy aj ekologický význam komárov ako významnej prirodzenej zložky potravy predovšetkým rýb, vodných bezstavovcov, čiastočne aj netopierov, vtákov a obojživelníkov. Z tohto hľadiska preto akceptujeme potrebu limitovať premnoženia komárov v blízkosti ľudských sídiel, ale nie je vhodné v chránenom území povoliť celoplošnú likvidáciu komárov – zatiaľ u nás nepredstavujú epidemiologickú hrozbu a keďže sú súčasťou potravného reťazca aj chránených druhov, celoplošná likvidácia má potenciál obmedziť dostupnosť potravy. Preto sa nám javí ako najvhodnejšie riešenie umožniť aplikáciu prípravku BTI v časti CHA do vzdialenosti cca 1,5 km od sídiel – to by umožnilo aplikáciu v oblasti pri obci Devín, kde sú viaceré vody/potenciálne liahniská v blízkosti obývaných častí. V oblasti Devínskej Novej Vsi sa CHA rozširuje v okolí Marcheggského mosta – tu sú viaceré veľké vodné plochy osídlené rybami, ktoré by podľa predpokladov mali limitovať výskyt komárich lariev – tu navrhujeme ohraničiť aplikáciu v rámci CHA práve okrajom zvyšku veľkých plôch ramennej sústavy, teda neaplikovať BTI severnejšie než 1 km južne od telesa mosta. Na základe výsledkov monitoringu by bolo možné v budúcich rokoch prehodnotiť vhodnosť, resp. dostatočnosť aplikácie v navrhnutom rozsahu.“ K predmetnej žiadosti zaujala odborné stanovisko aj Štátna ochrana prírody SR, Správa CHKO Ponitrie a Dunajské luhy – pracovisko Bratislava, so sídlom Karloveská 63, 841 04 Bratislava (ďalej len „Správa CHKO Ponitrie a Dunajské luhy“) listom č. CHKOPNaDL-BA/134-002/2019 zo dňa 25. 09. 2019, v ktorom konštatuje: „Žiadosť bola podaná z dôvodu kalamičného premnoženia komárov v Bratislavskom kraji v dôsledku pretrvávajúceho intenzívneho daždivého obdobia a povodňovej situácie počas mája a prvej polovice júna tohto roku a následného rozšírenia liahnisk komárov v stojatých vodách. V minulosti boli snahy riešiť kalamičné premnoženie komárov celoplošnými chemickými postrekmi na báze cypermethrinu, ktorého dopad na životné prostredie je v rozpore so zásadami ochrany životného prostredia. V súčasnosti v predloženej žiadosti žiada Magistrát hlavného mesta SR Bratislavy udelenie súhlasu na aplikáciu biologického prípravku BTI – Vectobac. Uvedená látka je biologický prostriedok na báze *Bacillus thuringiensis israelensis* (BTI), ktorá pri aplikácii do vodných liahnisk ničí samotné larvy komárov ešte pred ich vyľiahnutím. Táto možnosť si vyžaduje včasné a pravidelné monitorovanie rozsiahleho terénu – možných liahnisk komárov a podľa potreby okamžitú aplikáciu BTI. S ohľadom na zaslané informácie žiadateľa, ako aj z dôvodu akútnej potreby obyvateľstva hlavného mesta SR a príslušných obcí, ktoré žiadajú predchádzať kalamičnému rozšíreniu komárov a včas riešiť ich možné premnoženie, je potreba požadovaného zásahu opodstatnená.“ Záverom Správa CHKO Záhorie a Správa CHKO Ponitrie a Dunajské luhy súhlasia s vydaním súhlasu podľa § 13 ods. 2 písm. h) zákona a s udelením výnimky zo zakázaných činností v zmysle § 15 ods. 1 písm. d) zákona na aplikáciu chemických látok proti larvám komárom (biocídny prípravok na báze BTI – Vectobac) v lokalitách CHA Pečniansky les, CHA Soví les, CHA Devínske alúvium Moravy a CHKO Dunajské luhy za dodržania vyššie uvedených podmienok. V súlade s § 82 ods. 7 zákona okresný úrad v sídle kraja dňa 24. 06. 2019 zverejnil začatie správneho konania na internetovej stránke Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky (<https://www.minzp.sk/ou-bratislava/>) pod číslom OU-BA-OSZP1-2019/078745-LAJ. Účasť v správnom konaní v zákonom stanovenej lehote potvrdilo občianske združenie Lesoochranárske zoskupenie VLK, so sídlom Tulčák 310, 082 13 Tulčák (ďalej len „LZ VLK“). V zmysle § 33 ods. 2 správneho poriadku bola žiadateľovi a LZ VLK zaslaná výzva na vyjadrenie sa k podkladu rozhodnutia č. OU-BA-OSZP1-2020/051279-008 zo dňa 09. 01. 2020. Na doručenie prípadných námietok k podkladu rozhodnutia určil okresný úrad v sídle kraja účastníkom konania lehotu 5 pracovných dní. V rámci tejto lehoty sa žiadateľ k výzve vyjadril písomnosťou č. MAGS 42042/51016/2020 zo dňa 24. 01. 2020, v ktorej konštatuje: „Magistrát hlavného mesta SR Bratislava, Sekcia životného prostredia, Oddelenie životného prostredia súhlasí s vyššie uvedenými podmienkami, ktoré boli stanovené v stanoviskách príslušných orgánov ochrany prírody a krajiny podľa zákona č. 543/2002 Z. z. o ochrane prírody a krajiny.“. Dňa 30. 01. 2020 LZ VLK požiadalo okresný úrad v sídle kraja o predĺženie lehoty na vyjadrenie sa k podkladom rozhodnutia o 2 pracovné dni. Vo svojom vyjadrení sa k výzve, doručenej dňa 04. 02. 2020 LZ VLK uvádza: „Medzi pripomienky navrhnuté Správami ŠOP SR požadujeme zaradiť: - zabezpečiť účasť odborníkov pri identifikovaní liahnisk, ich monitoringu, aplikácie prípravku a následnom monitoringu aplikácii, vrátane zabezpečenia ich finančného a materiálno-technického vybavenia: odporúčame kontaktovať kolektív autorov štúdie: Monitoring potenciálnych liahnisk komárov v Bratislavskom samosprávnom kraji, 2018; - vypracovať presnú evidenciu liahnisk (vrátane určenia stupňov ochrany), určiť spôsob ich pravidelného monitoringu a stanoviť odborného garanta (dôvodom je správne určenie potreby aplikácie a načasovania aplikácie, ktoré musí vychádzať z realizovaného pravidelného monitoringu liahnisk); - podmienkou požitia prípravku v chránených územiach musí byť cielený odborný monitoring liahnisk nachádzajúcich sa v chránených územiach a písomné odôvodnené odporúčenie aplikácie prípravku od vybraného odborného garanta so stanovením podmienok aplikácie; - zabezpečiť odborné zhodnotenie vplyvu prípravku na necieľové druhy a to zhodnotením stavu pred a po aplikácii v jednotlivých liahniskách nachádzajúcich sa v chránených územiach (v spolupráci so ŠOP SR); - prednostne riešiť liahniská mimo chránených území, a ak v chránených územiach, tak prednostne v častiach s nižším stupňom ochrany; aplikáciu do konkrétnych identifikovaných liahnisk v chránených územiach konzultovať

vopred so ŠOP SR a rešpektovať ich prípadný nesúhlas (nesúhlas následne doložiť písomne alebo elektronicky);- vypracovať posezónne zhodnotenie, ktoré bude doručené aj LZ VLK (elektronicky na alfa@wolf.sk alebo poštou na adresu Tulčík 310, 082 13 Tulčík).“ Okresný úrad v sídle kraja súhlasí s odborným stanoviskom Správy CHKO Záhorie a CHKO Dunajské luhy z dôvodu ochrany záujmov prírody a krajiny a v súlade s ustanoveniami zákona a správneho poriadku rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia a zároveň upozorňuje žiadateľa na povinnosť preukázať sa právoplatným rozhodnutím orgánu ochrany prírody v prípade požiadania zamestnancov orgánov ochrany prírody alebo stráže prírody podľa § 71 ods. 7 zákona.

Poučenie

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podľa § 53 zákona o správnom poriadku podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom okresného úradu v sídle kraja, na ul. Tomášikova 46, 832 05 Bratislava. Toto rozhodnutie je po vyčerpaní riadnych prípustných opravných prostriedkov preskúmateľné súdom.

JUDr. Elena Jaďuďová
vedúca odboru

Doručuje sa

Hlavné mesto SR Bratislava
Primaciálne námestie 429 1
814 99 Bratislava
Slovenská republika

Lesoochránárske zoskupenie Vlč
Tulčík 310
082 13 Tulčík
Slovenská republika